

Fiskätande rovfåglar jagar fisk ut ur sjön

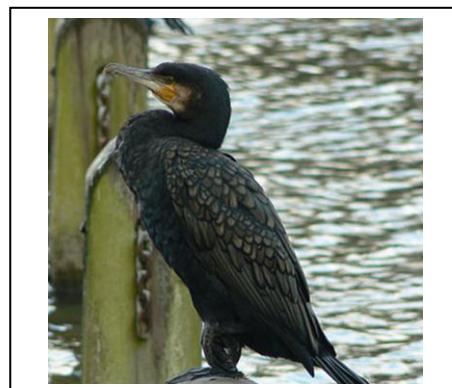
Krankesjöns fiskar blir uppätta av storskarven (*Phalacrocorax carbo* spp.). En grupp mörtar (*Rutilus rutilus*) visar en lösning på problemet genom att fly från sjön och migrera upp i angränsande åar. Migrationen har en stor betydelse för den enskilda fiskens öde och populationers, artsamhällens och ekosystems struktur.

När delar av en population väljer att migrera och andra att stanna, kallas det för en partiellt migrerande population. Vad som är de evolutionära drivkrafterna bakom detta splittrade beteendet har länge varit ett forskningsobjekt. Tidigare forskning har visat att somliga fiskar som till exempel mörten flyr sjön på vintern för att inte falla offer för predation av en hungrig gädda (*Esox lucius*). Frågan är om den stackars mörten lyckas fly från den glupska storskarven?

Svaret finns i storskarvens spillning. Genom att märka tusentals fiskar med sändare och sedan spåra dem till storskarvens avföring kunde frågan besvaras. Mina resultat visar att de mörtar som valde att ta "solsemester" genom att fly sjön under vinterhalvåret undvek att bli uppätta av storskarven. Dessutom så visade det sig att, ju längre "semester" mörterna tog desto lägre var sannolikheten att bli uppäten. Trots detta, verkar vissa mörtar hålla hårt vid begreppet; "borta bra men hemma bäst" eftersom de stannar i sjön. Det är naturligtvis inte gratis att åka på solsemester, mattillgången och därför möjligheten att växa till sig är bättre i sjöarna. Hur kommer det sig att mörten flyr till åarna?

Jo, storskarven verkar inte jaga i åarna. Storskarven är glupsk och äter de flesta fiskarterna men håller sig till sjön. De fiskarter som inte migrerar likt mörten, kan därför råka illa ut som till exempel sarven. Sarven migrerar betydligt mindre än mörten och blir också uppäten i större utsträckning.

Som jag nämnde tidigare påverkar fiskarnas flykt fiskens öde, samhällens och ekosystems struktur och denna studie har visat att det är viktigt att man tar hänsyn till den glupska storskarven om man vill förklara fiskarnas migrationsbeteende. Vikten av detta blir alltmer viktigare eftersom storskarven i Europa ökat och fortsätter att öka i antal.

Figur 1. Storskarv (*Phalacrocorax carbo* spp.)

Handledare: **Kaj Hulthén**
Examensarbete 15 hp i Miljövetenskap 2013
Biologiskainstitutionen, Lunds universitet

*Examensarbetsämne: se kursplan